

(อม.๔๙)

คำพิพากษาศาลฎีกาชั้นวินิจฉัยอุทธรณ์

คดีหมายเลขดำที่ อม.อธ. ๑๓/๒๕๖๓

คดีหมายเลขแดงที่ อม.อธ. ๑๑/๒๕๖๓

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลฎีกา

วันที่ ๑๐ เดือน กันยายน พุทธศักราช ๒๕๖๓

ระหว่าง	{	คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ	โจทก์
		นายประชา ประสพดี	จำเลย

เรื่อง ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ ความผิดต่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

โจทก์อุทธรณ์คัดค้านคำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
ลงวันที่ ๒๖ เดือน ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๖๒ องค์คณะวินิจฉัยอุทธรณ์ รับวันที่ ๒๐ เดือน กรกฎาคม
พุทธศักราช ๒๕๖๓

โจทก์ฟ้องว่า จำเลยดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทยตั้งแต่วันที่
๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๕ ถึงวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๗ เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
เป็นข้าราชการการเมือง เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ และเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา
จำเลยได้รับมอบหมายให้กำกับดูแลองค์การตลาดตามคำสั่งกระทรวงมหาดไทยที่ ๖๕๓/๒๕๕๕ ลงวันที่
๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ เมื่อประมาณเดือนมิถุนายน ๒๕๕๕ พนักงานองค์การตลาดมีหนังสือร้องเรียน

ไปยังกระทรวงมหาดไทยว่า นายธีธัช สุขสะอาด ผู้อำนวยการองค์การตลาดปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ ปลัดกระทรวงมหาดไทยมีหนังสือให้คณะกรรมการองค์การตลาดสอบสวนข้อเท็จจริง ผลการตรวจสอบปรากฏว่าข้อร้องเรียนมีมูลจึงรายงานให้กระทรวงมหาดไทยทราบ กระทรวงมหาดไทยมีหนังสือลงวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๕ ให้ดำเนินการทางวินัยแก่ผู้อำนวยการองค์การตลาดและร้องทุกข์กล่าวโทษผู้เกี่ยวข้อง ต่อพนักงานสอบสวนแล้วรายงานให้กระทรวงมหาดไทยทราบภายในวันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๕๕ นายสำคัญ ธรรมรัต ประธานกรรมการองค์การตลาดจึงนัดประชุมคณะกรรมการองค์การตลาด เพื่อพิจารณาเรื่องดังกล่าวในวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ ก่อนที่จำเลยจะได้รับมอบหมายให้กำกับดูแลองค์การตลาด จำเลยโทรศัพท์ถึง นายสมิทธิ ดารากร ณ อยุธยา รองประธานกรรมการองค์การตลาดให้ชะลอการประชุมไว้ก่อน นายสำคัญ จึงมีหนังสือแจ้งเลื่อนการประชุม โดยให้เหตุผลว่ามีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทยคนใหม่ยังไม่ได้มีการมอบนโยบายในการปฏิบัติงาน และได้นัดประชุมครั้งใหม่เป็นวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ จำเลยโทรศัพท์ถึง นายสมิทธิ ให้ชะลอการประชุมอีก ในวันประชุม นายธีธัช แจ้งประธานกรรมการเลื่อนการประชุมโดยอ้างบันทึกข้อความสำนักนโยบายและแผน สป. ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๒๑๑.๖/ว ๕๒๔๙ ลงวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ ซึ่ง นายธีธัช ทำบันทึกท้ายหนังสือว่า ตามข้อสั่งการข้างต้น และตามบัญชารัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทยให้ชะลอการตัดสินใจเรื่องสำคัญต่าง ๆ ออกไปก่อน จนกว่าจะมีคำสั่งเปลี่ยนแปลง นายสำคัญ จึงเลื่อนการประชุมออกไปและนัดประชุมใหม่เป็นวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ ในวันดังกล่าวที่ประชุมมีมติให้เลิกจ้าง นายธีธัช กับให้ตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยร้ายแรงวันเดียวกัน หลังจากนั้น จำเลยโทรศัพท์ถึง นายสำคัญ ว่าจัดการประชุมโดยฝ่าฝืนคำสั่งของจำเลย เป็นการไม่เชื่อฟังและไม่ให้เกียรติแก่จำเลย วันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ จำเลยให้สัมภาษณ์หนังสือพิมพ์ว่าคณะกรรมการองค์การตลาดไม่ได้แจ้งให้ทราบว่าจะมีการประชุมเรื่องทุจริตของ นายธีธัช ทั้งที่เป็นรัฐมนตรีที่กำกับดูแลโดยตรง ถือว่าเป็นการเสียมารยาท เรื่องการทุจริตของ นายธีธัช ไม่มีมูล ถือว่าคณะกรรมการองค์การตลาดดำเนินการโดยไม่ชอบและอาจมีการเปลี่ยนกรรมการบางส่วน วันที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ นายประชาธิปไตย คำสิงห์นอก ผู้ช่วยเลขานุการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เลขานุการของจำเลยมีหนังสือสำนักงานรัฐมนตรี กระทรวงมหาดไทยถึงประธานกรรมการ

และคณะกรรมการองค์การตลาดแจ้งว่าการประชุมในวันดังกล่าวฝ่าฝืนคำสั่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทยผู้กำกับดูแลองค์การตลาด เป็นการนัดประชุมที่มีชอบ การประชุมไม่ผูกพันองค์การตลาด วันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๕๕ จำเลยมีหนังสือแจ้งให้ชะลอการประชุมขององค์การตลาดตามที่ นายประชาธิปไตย มีหนังสือแจ้งไปก่อนแล้ว หลังจากนั้น จำเลยเสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยให้กรรมการ องค์การตลาดชุดเดิมพ้นจากตำแหน่งก่อนถึงวาระและแต่งตั้งกรรมการองค์การตลาดชุดใหม่เป็นเหตุให้นายสำคัญ และพวก รวม ๔ คน ซึ่งเป็นกรรมการที่เข้าร่วมประชุมและมติในวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ และมีบทบาทสำคัญในการเลิกจ้าง นายธีธัช ต้องพ้นจากตำแหน่ง นายธีธัช จึงไม่ถูกดำเนินการทางวินัย และทำหน้าที่ต่อไปได้ พฤติการณ์ของจำเลยที่ให้ชะลอการประชุมขณะที่ยังไม่ได้รับมอบหมายให้ดูแลองค์การตลาด และหลังจากได้รับมอบหมายให้ดูแลแล้วจำเลยสั่งการเป็นหนังสือว่าการประชุมมีชอบ ไม่มีผลผูกพันองค์การตลาด และเสนอให้ปรับเปลี่ยนกรรมการองค์การตลาด เป็นการใช้อำนาจหรืออำนาจในตำแหน่งรัฐมนตรีก้าวล่วงแทรกแซงการทำงานขององค์การตลาดเพื่อช่วยเหลือ นายธีธัช ได้รับประโยชน์ไม่ต้องถูกดำเนินการทางวินัยหรือเลิกจ้าง องค์การตลาดได้รับความเสียหาย ขอให้ลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๗ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๒๓/๑ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๙๒, ๑๗๒ และ ๑๙๘ ประกอบมาตรา ๑๙๔

จำเลยให้การปฏิเสธ

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิจารณาแล้วพิพากษายกฟ้อง

โจทก์อุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา

องค์คณะวินิจฉัยอุทธรณ์ตรวจสอบพยานหลักฐานในชั้นไต่สวนประกอบรายงานการไต่สวนของผู้ร้องแล้ว ข้อเท็จจริงที่คู่ความมิได้โต้แย้งในชั้นอุทธรณ์รับฟังได้ว่า จำเลยได้รับพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทยตั้งแต่วันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๕ ถึงวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๗ ตามเอกสารหมาย จ. ๒ (หน้า ๘ ถึง ๑๑) ได้รับมอบหมายให้กำกับดูแล องค์การตลาดตามคำสั่งกระทรวงมหาดไทยที่ ๖๕๗/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ เอกสารหมาย จ. ๓ (หน้า ๔๒ ถึง ๔๓) เมื่อประมาณเดือนมิถุนายน ๒๕๕๕ พนักงานองค์การตลาด

ร้องเรียนการปฏิบัติหน้าที่ของ นายธีรช สุขสะอาด ผู้อำนวยการองค์การตลาดไปยังกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงมหาดไทยให้คณะกรรมการองค์การตลาดตรวจสอบข้อเท็จจริง นายสำคัญ ธรรมรัตน์ ประธานกรรมการองค์การตลาดรายงานผลการตรวจสอบข้อเท็จจริงไปยังปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงมหาดไทยมีบันทึกข้อความสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทยที่ มท ๐๒๐๕.๓/๓๗๙๐ ลงวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๕ ตามเอกสารหมายเลข จ. ๑๓ (หน้า ๕๙๐) แจ้ง นายสำคัญ ให้สอบสวน ข้อเท็จจริงเพิ่มเติมในบางประเด็น ส่วนประเด็นการจัดจ้างปรับปรุงอาคารทรงไทยสำนักงานตลาด สาขาบางคล้า มีการสมยอมกันเสนอราคาโดย นายธีรช มีส่วนรู้เห็นเป็นใจ ให้ดำเนินการทางวินัยแก่ นายธีรช และให้ร้องทุกข์กล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องแล้วรายงานผลให้กระทรวงมหาดไทยทราบ ภายในวันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๕๕ นายสำคัญ นัดประชุมคณะกรรมการองค์การตลาด ครั้งที่ ๑๑/๒๕๕๕ เพื่อพิจารณาเรื่องการทุจริตของ นายธีรช ในวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ ต่อมา นายสำคัญ มีหนังสือองค์การตลาด ด่วนที่สุด ที่ มท ๕๑๐๑/ว ๑๔๓๒ ลงวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ ตามเอกสารหมายเลข จ. ๖ (หน้า ๓๘๔) ขอเลื่อนการประชุมในวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ ออกไปก่อนโดยระบุเหตุผลว่าเนื่องจากมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทยใหม่สองคนและยังไม่ได้มีการมอบนโยบายในการปฏิบัติงาน ให้แก่หน่วยงานและรัฐวิสาหกิจในสังกัดกระทรวงมหาดไทย นายสำคัญ มีหนังสือองค์การตลาด ที่ มท ๕๑๐๑/ว ๑๔๔๘ ลงวันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ ตามเอกสารหมายเลข จ. ๖ (หน้า ๓๘๕) นัดประชุมคณะกรรมการองค์การตลาด ครั้งที่ ๑๑/๒๕๕๕ ในวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ เวลา ๑๐ นาฬิกา วันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ จำเลยโทรศัพท์ถึง นายสมิทธิ ดารากร ณ อยุธยา รองประธานกรรมการองค์การตลาดให้ชะลอการประชุมในวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ ออกไป วันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ ก่อนที่จะมีการประชุม นายธีรช แจ้งให้ นายสำคัญ เลื่อนการประชุมออกมาก่อนโดยอ้างบันทึกข้อความสำนักนโยบายและแผน สป. ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๒๑๑.๖/ว ๕๒๔๙ ลงวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ ซึ่ง นายธีรช บันทึกท้ายหนังสือฉบับดังกล่าว ถึง นายสำคัญ ระบุว่า “ตามข้อสั่งการข้างต้น และปัญหาของ รมช. มท. ให้ชะลอการตัดสินใจ ในเรื่องสำคัญต่าง ๆ จึงเห็นควรให้เลื่อนการประชุมคณะ กก. อด. ในวันที่ ๑๒ พ.ย. ๒๕๕๕ ออกไปก่อนจนกว่าจะมีคำสั่งเปลี่ยนแปลง (นายธีรช สุขสะอาด) ผู้อำนวยการองค์การตลาด ๑๒ พ.ย. ๕๕

๑๐.๐๐ น.” ตามเอกสารหมาย จ. ๖ (หน้า ๓๘๖) นายสำคัญ จึงมีหนังสือองค์การตลาด ด่วนมาก ที่ มท ๕๑๐๑/ว ๑๔๔๕ ลงวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ ตามเอกสารหมาย จ. ๖ (หน้า ๓๘๗) เลื่อนการประชุมครั้งที่ ๑๑/๒๕๕๕ ออกไปเป็นวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ เวลา ๑๐ นาฬิกา วันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ มีการประชุมคณะกรรมการองค์การตลาด ครั้งที่ ๑๑/๒๕๕๕ เพื่อพิจารณา เรื่องการทุจริตของ นายธีธัช ที่ประชุมมีมติเห็นชอบให้เลิกจ้าง นายธีธัช เป็นผู้อำนวยการองค์การตลาด แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยร้ายแรงแก่ นายธีธัช และผู้ที่เกี่ยวข้อง แต่งตั้ง นายปิยะชาติ อำนาจเวช กรรมการองค์การตลาดทำหน้าที่ผู้อำนวยการองค์การตลาดเป็นการชั่วคราว ตามเอกสารหมาย จ. ๑๘ (หน้า ๕๙๗ ถึง ๖๐๗) ช่วงบ่ายของวันเดียวกัน ขณะที่ นายสำคัญ นายศักดิ์ศิลป์ โชติสกุล นายพงศ์นิธย์ ศิธรานุ นายอนันต์ สิริแสงทักษิณ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์จิรพล สิ้นธนากร กรรมการองค์การตลาด รับประทานอาหารที่ร้านอาหาร จำเลยโทรศัพท์ถึง นายสำคัญ วันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ จำเลยให้สัมภาษณ์ผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์และไทยรัฐออนไลน์ว่าคณะกรรมการองค์การตลาด ไม่ได้แจ้งให้ทราบว่าจะมีการประชุมเรื่องทุจริตของ นายธีธัช ทั้งที่จำเลยเป็นรัฐมนตรีที่กำกับดูแล องค์การตลาดโดยตรง ถือว่าเสียมารยาทมาก เรื่อง นายธีธัช ไม่มีมูล ถือว่าคณะกรรมการองค์การตลาด ดำเนินการโดยมิชอบและอาจมีการเปลี่ยนกรรมการบางส่วน ตามเอกสารหมาย จ. ๑๙ (หน้า ๖๑๔ และ ๖๑๕ กับหน้า ๖๑๗ และ ๖๑๘ ตามลำดับ) นายประชาธิปไตย คำสิงห์นอก ผู้ช่วยเลขานุการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เลขานุการของจำเลยมีหนังสือสำนักงานรัฐมนตรี กระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๑๐๐.๓/๕๑ ลงวันที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ ถึงประธานกรรมการ และคณะกรรมการองค์การตลาด โดยอ้างคำสั่งของจำเลยให้ชะลอการประชุมคณะกรรมการองค์การตลาดไว้ก่อน และแจ้งว่าการที่คณะกรรมการองค์การตลาดนัดประชุมเมื่อวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ เป็นการประชุม โดยฝ่าฝืนคำสั่งของรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทยในฐานะผู้กำกับดูแลองค์การตลาดตามมาตรา ๑๒ แห่งพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การตลาด พ.ศ. ๒๕๔๖ ประกอบกับเป็นการนัดประชุมในลักษณะเร่งด่วน ส่งหนังสือเชิญประชุมเวลา ๙ นาฬิกา นัดประชุมเวลา ๑๐ นาฬิกา กรรมการบางท่าน ไม่ได้รับหนังสือเชิญประชุม เป็นการนัดประชุมที่ขัดต่อหลักการปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจ กระทรวงการคลัง ซึ่งกำหนดให้มีการส่งวาระการประชุมล่วงหน้าไม่น้อยกว่า ๗ วัน อีกทั้งไม่ใช่เป็นการประชุม ที่จำเป็นโดยเร่งด่วน แต่อย่างใด จึงเป็นการประชุมที่มีชอบและไม่มีผลผูกพันองค์การตลาด ตามเอกสารหมาย จ. ๖

(หน้า ๔๒๒) นายสำคัญ จึงมีหนังสือองค์การตลาด ที่ มท ๕๑๐๑/๑๕๕๖ ลงวันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ ถึง นายประชาธิปไตย ซึ่งแจ้งข้อเท็จจริงว่า ปลัดกระทรวงมหาดไทยสั่งการให้ดำเนินการทางวินัย และดำเนินคดีอาญาแก่ นายธีธัช การประชุมในวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ ไม่ได้ฝ่าฝืนคำสั่งของจำเลย เพราะมีการเลื่อนประชุมมาแล้ว ๒ ครั้ง ทั้ง ๆ ที่ยังไม่มีข้อมูลชัดเจนว่ารัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย สั่งการให้เลื่อนการประชุมจริงหรือไม่ มติให้เลิกจ้าง นายธีธัช เป็นการใช้อำนาจตามสัญญาจ้างผู้บริหาร ลงวันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ ทำให้สัญญาสิ้นสุด ตามเอกสารหมาย จ.๒๐ (หน้า ๖๑๙ ถึง ๖๒๑) ต่อมาจำเลยเสนอเรื่องไปยังรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเพื่อให้เสนอคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ และกรรมการอื่นในคณะกรรมการองค์การตลาดชุดใหม่ ๑๔ คน ตามเอกสารหมาย จ.๒๒ (หน้า ๖๔๖ ถึง ๖๔๙) โดยมีกรรมการองค์การตลาดชุดเดิม ๘ คน ได้รับแต่งตั้งกลับเข้ามา ตามเอกสารหมาย จ.๒๔ (หน้า ๘๐๓ ถึง ๘๐๔) ตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การตลาด พ.ศ. ๒๕๙๖ มาตรา ๑๔ กับมาตรา ๑๗ (๓) คณะรัฐมนตรีเป็นผู้แต่งตั้งประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ และกรรมการอื่นนอกจากผู้อำนวยการ ประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ และกรรมการพ้นจากตำแหน่งก่อนถึงวาระเมื่อคณะรัฐมนตรีให้ออก มาตรา ๑๒ กับมาตรา ๒๐ วรรคหนึ่ง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมีอำนาจและหน้าที่ควบคุมโดยทั่วไปซึ่งกิจการขององค์การตลาด เท่าที่เกี่ยวกับอำนาจและหน้าที่ มีอำนาจเรียกประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ กรรมการ ผู้อำนวยการ หรือพนักงานมาชี้แจงข้อเท็จจริง หรือแสดงความคิดเห็น หรือให้ทำรายงานยื่นได้ กับมีอำนาจแต่งตั้งและถอดถอนผู้อำนวยการองค์การตลาดด้วยความเห็นชอบของคณะกรรมการองค์การตลาด และมาตรา ๑๙ (๒) คณะกรรมการองค์การตลาดมีอำนาจและหน้าที่วางนโยบายและควบคุมดูแล โดยทั่วไปซึ่งกิจการขององค์การตลาด และมีอำนาจที่จะวางข้อบังคับการประชุมและการดำเนินกิจการของคณะกรรมการองค์การตลาด

คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยอุทธรณ์ของโจทก์ว่า จำเลยใช้ตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย ก้าวถ่วงแทรกแซงการดำเนินงานของคณะกรรมการองค์การตลาดในการพิจารณาเรื่องการทุจริตของ นายธีธัช เป็นเหตุให้องค์การตลาดได้รับความเสียหายอันเป็นความผิดตามฟ้องหรือไม่ โจทก์อุทธรณ์ว่า การจัดการประชุมเป็นอำนาจของคณะกรรมการองค์การตลาดตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การตลาด พ.ศ. ๒๕๙๖ มาตรา ๑๙ การดำเนินการทางวินัย นายธีธัช เป็นกิจการภายใน

และเป็นงานประจำของคณะกรรมการองค์การตลาด มิใช่งานนโยบายที่ต้องรอฟังจากรัฐมนตรี
จำเลยมีหน้าที่กำกับดูแลตามมาตรา ๑๒ ไม่มีอำนาจบังคับบัญชาคณะกรรมการองค์การตลาด
การที่จำเลยสั่งการให้ชะลอการประชุมออกไปก่อน การที่จำเลยโทรศัพท์ถึง นายสำคัญ ในวันที่
๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ หลังประชุมเสร็จ การที่จำเลยให้สัมภาษณ์เมื่อวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๕
หนังสือของ นายประชาธิปไตย ลงวันที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ และหนังสือของจำเลยลงวันที่
๔ ธันวาคม ๒๕๕๕ เมื่อขณะนั้นยังไม่มีคำวินิจฉัยของศาลว่าการประชุมคณะกรรมการองค์การตลาด
ในวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ เป็นการประชุมที่มีชอบ แต่จำเลยวินิจฉัยถึงการทำหน้าที่
ของฝ่ายประจำโดยไม่มีกฎหมายให้อำนาจไว้ และผลของคำสั่งจำเลยตามหนังสือของ นายประชาธิปไตย
ลงวันที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ และหนังสือของจำเลยลงวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๕๕
ทำให้ไม่มีการดำเนินการทางวินัยหรือเลิกจ้าง นายธีธัช ตามมติคณะกรรมการองค์การตลาด
การที่จำเลยเสนอให้ปรับเปลี่ยนคณะกรรมการองค์การตลาดเป็นเหตุให้ นายสำคัญ นายปิยะชาติ
นายศักดิ์ศิลป์ และ นายพงศ์นิธย์ กรรมการองค์การตลาดชุดเดิมต้องพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระ
มีสาเหตุมาจากจำเลยไม่พอใจที่คณะกรรมการองค์การตลาดชุดเดิมมีมติเลิกจ้าง นายธีธัช นั้น
ในปัญหานี้ แม้จะได้ความตามคำเบิกความ นายสมิทธิ รองประธานกรรมการองค์การตลาดว่า เมื่อวันที่
๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ จำเลยโทรศัพท์ถึง นายสมิทธิ สั่งการให้ชะลอการประชุมคณะกรรมการองค์การตลาด
ในวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ ออกไปก่อน และข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่าเมื่อวันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๕
จำเลยโทรศัพท์ถึง นายสมิทธิ สั่งการให้ชะลอการประชุมในวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๕
ออกไปโดยอ้างว่าต้องการมอบนโยบายก่อน นายสมิทธิ แจ้ง นายสำคัญ นายสำคัญ จึงเลื่อนการประชุมออกไป
เป็นวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ องค์คณะวินิจฉัยอุทธรณ์มีมติเสียงข้างมากเห็นว่า แม้การจัดการประชุม
คณะกรรมการองค์การตลาดมิใช่งานนโยบายของรัฐมนตรีโดยตรงก็ตาม แต่เมื่อคณะกรรมการองค์การตลาด
มีอำนาจหน้าที่วางนโยบายและควบคุมดูแลโดยทั่วไปซึ่งกิจการขององค์การตลาดตามมาตรา ๑๙
แห่งพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การตลาด พ.ศ. ๒๔๙๖ กรณีจึงมีเหตุที่คณะกรรมการองค์การตลาด
จะชะลอการประชุมออกไปก่อนเพื่อรอจำเลยมอบนโยบายก่อนได้ ประกอบกับมีบันทึกข้อความ
ของกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๒๑๑.๖/ว ๕๒๔๙ ลงวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๕
ที่แจ้งเวียนให้ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจชะลอการดำเนินโครงการและเรื่องสำคัญที่ได้มีการเสนอ

รัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบไปแล้วในช่วงระหว่างวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๕๕ เป็นต้นมาไว้อีกก่อน แม้การประชุมของคณะกรรมการองค์การตลาดในคดีนี้จะไม่ใช่โครงการและเรื่องสำคัญที่ได้เสนอรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบไปแล้วก็ตาม แต่หากจัดให้มีการประชุมคณะกรรมการก็ย่อมจะมีมติเพื่อควบคุมดูแลการทำงานของฝ่ายต่าง ๆ อันอาจเกี่ยวพันหรือกระทบต่อนโยบายของรัฐมนตรีได้ ซึ่งข้อนี้จะเห็นได้จาก นายสำคัญ ได้มีหนังสือเลื่อนการประชุมในวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ ออกไปเป็นวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ โดยระบุเหตุผลว่าเนื่องจากมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทยใหม่ และยังไม่ได้มีการมอบนโยบายในการปฏิบัติงานให้แก่หน่วยงาน และรัฐวิสาหกิจในสังกัดกระทรวงมหาดไทย จำเลยก็ได้ขอให้ชะลอเรื่องกรณีการดำเนินการทางวินัยแก่ นายธีธัช โดยเฉพาะเจาะจง ทั้งจำเลยขอให้ชะลอการประชุมออกไปเพียงระยะหนึ่งเพื่อรอจำเลยมอบนโยบายก่อน ซึ่งก็เป็นเวลาไม่นานนัก นอกจากนี้ การประชุมคณะกรรมการองค์การตลาดเมื่อวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ ซึ่งที่ประชุมมีมติให้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยร้ายแรง นายธีธัช และคณะกรรมการจัดจ้างโดยวิธีพิเศษ กรณีมีส่วนรู้เห็นเป็นใจช่วยเหลือให้ห้างหุ้นส่วนจำกัด มหาศาลสิน และห้างหุ้นส่วนจำกัด ไพรวลัยธุรกิจ ร่วมกันสมยอมราคการจัดจ้างปรับปรุงอาคารทรงไทยสำนักงานตลาด สาขาบางคล้า ทำให้องค์การตลาดเสียหาย และเห็นชอบให้เลิกจ้าง นายธีธัช เป็นผู้อำนวยการองค์การตลาด มีการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยร้ายแรง นายธีธัช ตามคำสั่งคณะกรรมการองค์การตลาดที่ ๔๑/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ นั้น ปรากฏว่าต่อมา นายสมิทธิ ประธานกรรมการองค์การตลาดคนใหม่มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริง ตามคำสั่งคณะกรรมการองค์การตลาดที่ ๑๐/๒๕๕๖ ลงวันที่ ๓ มิถุนายน ๒๕๕๖ เอกสารหมาย ล. ๙ ซึ่งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงสรุปผลการสอบสวนข้อเท็จจริงตามหนังสือลงวันที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๕๖ กรณีการจัดจ้างปรับปรุงอาคารทรงไทยของสำนักงานตลาด สาขาบางคล้าว่า ไม่มีพยานหลักฐานแสดงว่า นายธีธัช มีการกระทำอันจะเข้าข่ายว่ามีส่วนรู้เห็นเป็นใจหรือช่วยเหลือการกระทำใดที่จะเป็นการสมยอมในการเสนอราคา และไม่มีพยานหลักฐานแสดงว่ามีการกระทำอันจะเข้าข่ายว่าบริหารงานแสวงหาผลประโยชน์ให้ตนเองและพวก ตามเอกสารหมาย ล.๑๐ ในส่วนที่องค์การตลาดร้องทุกข์กล่าวโทษ ให้ดำเนินคดี นายธีธัช ชั้นใต้สวนของโจทก์ โจทก์ก็มีมติในการประชุมเมื่อวันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๕๘ เรื่องที่ นายธีธัช ถูกกล่าวหาว่าจัดจ้างปรับปรุงอาคารทรงไทยสำนักงานตลาด สาขาบางคล้า ในราคาสูงกว่าความเป็นจริง มีการสมยอมกันในการเสนอราคา กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่หรือกระทำความผิด

ต่อตำแหน่งหน้าที่และร่วมกันกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๒ โดยมีมติ ๘ คะแนนเสียงเป็นเอกฉันท์ว่า จากการไต่สวนข้อเท็จจริงไม่ปรากฏข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานเพียงพอที่จะฟังได้ว่าได้กระทำความผิดตามที่กล่าวหา ข้อกล่าวหาไม่มีมูล ให้ข้อกล่าวหาตกไป ตามเอกสารหมายเลข ๑๑ และศาลปกครองสูงสุดได้วินิจฉัยไว้ตามคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. ๑๐๐๖/๒๕๖๐ ว่าการประชุมของคณะกรรมการองค์การตลาดในวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ เรื่อง การยกเลิกสัญญาและเลิกจ้าง นายธีธัช เป็นผู้อำนวยการองค์การตลาด ไม่ปรากฏว่าได้ริเริ่มหรือได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยด้วยในฐานะเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจถอดถอนผู้อำนวยการองค์การตลาด โดยมีขั้นตอนและวิธีการอันเป็นสาระสำคัญที่ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการองค์การตลาด และการยกเลิกสัญญาจ้างเป็นขั้นตอนและวิธีการภายหลังจากนั้น กรณีจึงไม่ชอบด้วยมาตรา ๑๒ มาตรา ๒๐ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๓๒ แห่งพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การตลาด พ.ศ. ๒๕๔๖ ที่ผู้ฟ้องคดีอุทธรณ์ว่าประธานและคณะกรรมการองค์การตลาดมีอำนาจหน้าที่โดยชอบในการกำหนดวันประชุมและเนื้อหาวาระการประชุมต่าง ๆ ได้โดยอิสระ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยในฐานะผู้กำกับดูแลไม่มีอำนาจและหน้าที่สั่งการใด ๆ ที่เป็นการล่วงล้ำละเมิดอำนาจหน้าที่ประธานและคณะกรรมการองค์การตลาดเกี่ยวกับการกำหนดวันประชุมและเนื้อหาวาระต่าง ๆ ของการประชุม ฟังไม่ขึ้น ดังนั้น แม้นในขณะนั้น นายประชาติปอโตย มีหนังสือสำนักงานรัฐมนตรี กระทรวงมหาดไทย ลงวันที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ และจำเลยมีหนังสือสำนักงานรัฐมนตรี กระทรวงมหาดไทย ลงวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๕๕ ศาลปกครองสูงสุดยังไม่ได้มีคำพิพากษาดังกล่าว แต่ก็เห็นได้ว่าการเลิกจ้าง นายธีธัช ตามมติที่ประชุมคณะกรรมการองค์การตลาดเมื่อวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ ยังไม่มีผลเป็นการถอดถอน นายธีธัช เพราะการถอดถอนเป็นอำนาจของจำเลยซึ่งกำกับดูแลองค์การตลาด ตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การตลาด พ.ศ. ๒๕๔๖ มาตรา ๒๐ วรรคหนึ่ง ทั้งหนังสือสำนักงานรัฐมนตรี กระทรวงมหาดไทยของจำเลยลงวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๕๕ ถึงประธานกรรมการและคณะกรรมการองค์การตลาด ก็เพียงให้ชะลอการประชุมคณะกรรมการองค์การตลาด เนื่องจากอยู่ในระหว่างกำลังศึกษาแนวทางและผลประกอบการขององค์การตลาดเพื่อใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้นในการมอบนโยบายและวางแนวทางการบริหารงานขององค์การตลาด ซึ่งต่อมาจำเลยก็มอบนโยบายเมื่อวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๕ ในส่วนของการที่จำเลยเสนอให้ปรับเปลี่ยนคณะกรรมการองค์การตลาด เมื่อ นายขวัญชัย วงศ์นิติกร นายอนันต์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์จิรพล นายปฐม แหยมเกตุ และ นางสาวกรประณม วงษ์มงคล เป็นบุคคลในบัญชีรายชื่อกรรมการที่กระทรวงการคลังจัดทำ ซึ่งพระราชบัญญัติคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๑๘ มาตรา ๑๒/๑ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า ในการแต่งตั้งกรรมการอื่นที่มีใช้กรรมการโดยตำแหน่งในรัฐวิสาหกิจแห่งใด ให้ผู้มีอำนาจพิจารณาแต่งตั้งจากบุคคลในบัญชีรายชื่อกรรมการที่กระทรวงการคลังจัดทำขึ้นไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนกรรมการอื่นของรัฐวิสาหกิจนั้น เมื่อการแต่งตั้ง นายขวัญชัย นายอนันต์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์จิรพล นายปฐม และ นางสาวกรประณม กลับเข้ามาอีกซึ่งเป็นไปตามสัดส่วนกรรมการที่กฎหมายกำหนด สำหรับ นายสมิทธิ ซึ่งลงมติในการประชุมคณะกรรมการองค์การตลาดเมื่อวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ ให้เลิกจ้างและดำเนินการสอบสวนวินัยร้ายแรง นายธีธัช ดังนั้น การที่จำเลยติดต่อสั่งการให้ชะลอการประชุมผ่าน นายสมิทธิ ก่อนที่จะมีการประชุมคณะกรรมการองค์การตลาดในวันดังกล่าวจึงมิใช่ข้อบ่งชี้ว่าเป็นเหตุให้ นายสมิทธิ ได้รับแต่งตั้งให้เป็นประธานกรรมการองค์การตลาดชุดใหม่ ส่วน นายชวณัย สวัสดิ์-ชูโต และ พลตำรวจตรี ปิยะ สอนตระกูล เมื่อพิจารณาถึงกรณีของ นางสาวกรประณม ที่เคยเป็นกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริง นายธีธัช และไม่ได้เข้าประชุมในวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ แต่ก็ได้รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมการองค์การตลาดชุดใหม่ ดังนั้น การที่ นายชวณัย และ พลตำรวจตรี ปิยะ ไม่ได้เข้าประชุมในวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ ทำให้ได้รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมการองค์การตลาดชุดใหม่ก็ดี และการแต่งตั้งกรรมการองค์การตลาดดังกล่าวนี้ ล้วนแต่มิใช่ข้อบ่งชี้ว่าเป็นเหตุให้ นายสำคัญ นายปิยะชาติ นายศักดิ์ศิลป์ และ นายพงศ์นิตย์ ต้องพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระ และมีสาเหตุมาจากจำเลยไม่พอใจที่คณะกรรมการองค์การตลาดชุดเดิมที่มีมติเลิกจ้าง นายธีธัช ซึ่งพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การตลาด พ.ศ. ๒๕๔๖ มาตรา ๑๗ (๓) ก็ได้บัญญัติหลักเกณฑ์หรือเงื่อนไขของการที่คณะรัฐมนตรีจะให้ประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ และกรรมการพ้นจากตำแหน่งก่อนถึงวาระไว้ และการปรับเปลี่ยนคณะกรรมการองค์การตลาดก็ปรากฏว่าเป็นแนวทางดำเนินการที่รัฐมนตรีคนก่อนกระทำอยู่เป็นปกติ หากใช่เป็นการกระทำที่มีลักษณะผิดแผกแตกต่างไปจากแนวทางปฏิบัติเดิมอันจะเป็นข้อพิรุธ ส่วนที่สถานีวิทยุแห่งชาติได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๕๙ ให้ถอดถอนจำเลยเมื่อครั้งดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทยออกจากตำแหน่ง ก็เป็นการตรวจสอบโดยองค์กรที่ต่างกัน ซึ่งไม่มีบทบัญญัติของกฎหมายใดบังคับให้ศาลต้องผูกพันวินิจฉัยเป็นอย่างเดียวกัน และเมื่อโจทก์มีคำขอท้ายฟ้องให้ลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๗

และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๒๓/๑ ซึ่งเป็นฐานความผิดหลักที่อยู่ในอำนาจการพิจารณาพิพากษาคดีอยู่แล้ว กรณีจึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยว่าการกระทำของจำเลยเป็นการขัดกับมาตรา ๒๖๘ ประกอบมาตรา ๒๖๖ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ หรือไม่ ส่วนที่โจทก์อ้างคำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง คดีหมายเลขแดงที่ อม. ๒/๒๕๕๑ ระหว่าง อัยการสูงสุด โจทก์ นายวัฒนา อัสวเหม จำเลย มาในอุทธรณ์ ข้อเท็จจริงในคดีดังกล่าว แตกต่างกับคดีนี้ จึงไม่อาจนำมาเทียบเคียงวินิจฉัยและพิพากษาให้เป็นไปในแนวทางเดียวกันได้ เมื่อไม่ปรากฏพฤติการณ์อื่นใดนอกจากข้อเท็จจริงที่ปรากฏดังกล่าวว่าจำเลยให้ชะลอการประชุม คณะกรรมการองค์การตลาดเพื่อรอจำเลยมอบนโยบาย จึงฟังไม่ได้ว่าจำเลยใช้ตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทยก้ำก่ายแทรกแซงการดำเนินงานของคณะกรรมการองค์การตลาดในการพิจารณา เรื่องการทุจริตของ นายธีธัช เป็นเหตุให้องค์การตลาดได้รับความเสียหาย และไม่เป็นการผิดตามฟ้อง ที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิพากษามานั้น องค์คณะวินิจฉัยอุทธรณ์ เสียข้างมากเห็นพ้องด้วย อุทธรณ์ของโจทก์ฟังไม่ขึ้น

พิพากษายืน.

นายประมวญ รักศีลธรรม

นางสาวปิยกุล บุญเพิ่ม

นายอธิป จิตต์สำเร็จ

นางวาสนา หงส์เจริญ

นายพศวัจน์ กนกนาก

นายนิพนธ์ ช่วยสกุล

นายประสิทธิ์ เจริญถาวรโกศา

นายเสรี เพศประเสริฐ

นายแรงรณ ปรีพจน์พจนพิสุทธิ์